

# SZEGEDI HIRADÓ.



58-ik szám.

Szerdán, július 24-én 1861.

Harmadik évfolyam.

## Megjelenik:

Hetenként kétszer, szerdán és szombaton reggel.

## Szerkesztői lakás:

Buzatér, Sziráky-ház, első emelet.

## Kiadóhivatal:

Burger Zsigmond könyvkereskedése.

## Előfizetési feltételek.

Vidékre postán és Szegeden házhozordással: Egész évre 8 frt, — félévre 4 frt, — évnegyedre 2 frt osztr. ért.

Helyben elvitelve a kiadó-hivatalból: Egész évre 6 frt, — félévre 3 frt, — évnegyedre 1 frt 60 kr. osztr. ért.

Egyes szám ára 8 ujkr.

## Hirdetések:

Az öthasábos petitsor egyszeri hirdetésnél 7 ujkr. kétszerinél 6 ujkr., többszörinél 5 ujkr. Bélyegdíj minden egyes beigtatásért 30 ujkr. A nyilttérben a háromhasábos petitsor igttási díja 20 ujkr.

Az előfizetési pénzek és hirdetések Burger Zsigmond könyvkereskedéséhez címezendők.

Szeged, július 24.

Holnap 43 éves a sirhalom, mely városunk legjelesb fiának porait fedi.

Illő, hogy a 78 éves pályán át nemesen küzdött bajnoknak emlékéért néhány szóval fölemlítsük. Van mit elmélnünk e tanulságos életpálya fölött!...

Szeged városának érzelmeire bármikor is csak jótékony hatású lehet; ha fiainak minél nagyobb száma igaz lelkesülést igyekszik meríteni egykori nagy szülöttének lángoló buzgalmából: de különösen ez időszak az, mely főleg arra utalja a sarjadék hevületét, hogy az oly tettűs és oly céltudatos munkásságot kellőleg megérteni, igazán méltányolni, és amennyiben lehet, követni is törekedjék.

Bizony bizony — mondhatjuk — ez időszak nem hasonlatlan az övéhez!

Vajjon nem korszerű-e tehát őt az idejebeli terhes viszonyok közt lankadatlanul a valódi célra munkálót lelki szemünk elé állítanunk? hogy az ő példája által is erősödjünk az állhatatos kitérésben és szellemgyarapító tevékenységben.

Avvagy túlestünk-e már ama súlyos időkön, melyek létjogunk folytonos igazolását követelik?

Vannak a mostoha sorsnak is enyhe derületei, melyek a hiszékönységet merészebb reményekkel bájolgtatják: de az ingatag alapú ohajokra csak gyöngye lelkesek támaszkodnak. Mig ellenben a jó ügy igaz hívei mindig a legbiztosabb talajon építve munkálnak, a jelen szűk körébe vonva a multat, hogy annak gazdag gyümölcseivel megtermékönyítsék a sivar jelent.

Az ingyen remények ábrándosai drága éveket pazarolnak addig, míg az igazi alapon építő munkásság bölcsen megtakarított percek folyama alatt is elenyészhetlen kincseket gyűjt a jövendőség javára.

Amennyi szánalomra méltó van az üres képzelgők szédelgéseiben, a sorsjátékosok kába gyönyöreiben: annyi az igazi öröm, valódi élv a biztos alapú munkásságban!

És mégis ez oly világos tény még a bércnyi magas példák is csak igen kevésbé képesek elhíttetni a könnyelmű sokasággal. — Mert az éber álom is kecsgetőbb a valóságnál.

Erős lélek kell ahhoz, hogy az igaz való szemléletét megbirjuk. Azért a gyarlóság csalódást keres, hogy abban lelje élvét.

Nagy időknek nagy lelkekre van szükségök. És jaj a nemzetnek, melyet pulyaságban lelnek a megpróbáltatás napjai!

Hogy tudjuk, ki volt légyen a mi jó Dugonicsunk: korát kell ismernünk, de igazán, de teljesen ám!

A szellemi fejlem mai eredményével szemben már is nem kevésbé alá ejtve látszik D. elméjének termékönyvsége: ha nem tekintjük őt saját viszonyainak keretében.

Elmondjuk-e, miben áll az ő igazi nagysága, melyet semmi idő sem vitathat el tőle? — Ime egy-két vonásban:

Ő kellőleg fölismerete korát, belátta az idők viszonyait, s fölfogta a nemzeti értelmiség nagy feladatát. Fölismerete a kor bajait és ahhoz képest föllelte az alkalmas gyógyszereket. Látta, hogy az elbárgyult nemzeti öntudat fölébreszté-

sére, ha valami, az ő multak fölelevenítése, a nemzetnek írott és szóbeli hagyományai, a hajdani nagy nemzetek lélekemelő jelenetei képesek legüditöbben hatni, a szertelen képzelődés veszélyeitől pedig a komoly értelmi munkásság képes legcélszerűbben megóvni. Ez oknál fogva lön hirdetője a nemzeti érzelmet és értelmet legalkalmasabban képező tanoknak. Diesöittette a romlatlan hajdanerényeit, vitézségét, a honalkotó apák bölcsességét, sürgette a nemzedéknek józanodását.

Ő az értelem és képzelem külön körét nem tévesztötte össze. Be tudta járni képzelmével a multak romjait; föl tudta támasztani az ősök árnyait; meg tudta eleveníteni a nagy apák éltető példáit: s még sem ragadta őt elméjének e szerencsés adománya azon kalandos tévutakra, melyek korásak nem egy jobb szellemét rántották a csalódás szomorú örvényébe.

Ő költő volt és józan számoló egyszerűsággal. Ritka szövegségét bírta azon tulajdonoknak, melyek az életet kedvessé és közhasznúvá varázsolják. Öntudatos életének egész folyama tívös munkásság és nemes célzatú derültég közt folyt le: de úgy, hogy mindegyikkel célszerűleg jótékony hatást gyakorolna.

Mint tudá a mulandó értéket: az időt mulhatlan eredményűvé érvényesíteni, és az élet fáradalmait a köztgy számára dúsan kamatoztatni: ép jellemének már csak ez egy vonása is mily tanulságos, mily követésre méltó!

Dugonicsunk érté azt a csekély számú választottak ritka tudományát: minden időben s minden körülmények közt a legkellőbb cselekvényekkel, minden kitelhető módon s változatlan hűséggel szolgálni a köztgyet; sőt sokban a kor felfogásán túl emelkedve, messzeható eszméknek is lendületet adni, a jó ügy érdekében minden félreértetés dacára ernyedetlenül munkálni, habár az illetékos hála helyett üldözés kísérje is.

Megható példáját tudjuk azon türelmének, melylyel a rövidlátású rajongók nemtelen bántalmazásait elviselni bírta.

Granit-lobornál értékesebb emléke lenne városunk nagy fiának: ha az ő jeles lelki tulajdonait szellemi örökösei gyanánt kebleinkben éltetnők, le vén megtörhetlenül szilárdak az igaz honszeretben, kitartók az okszerű tevékenységben és nagy-lekü türelemben, ildomosan haladóok a nemzeti mivelődés pályáján.

Dugonicsunk szelleme legyen bátorítónk, házánk nentője erősítónk, az égi Gondviselés célhoz vezetónk a nemes törekvések nehéz ösvényén!

Karcsanyéki G.

## Helyzetünk.

A forduló pontra jutottunk.

A nemzet és fejedelem közt közvetítő szerepet vitt magyar kormányférfiak lemondási ténye előre tudatta velünk, mit várhatunk a válasz-leiratban.

A centralisták győztek! E pár szónak roppant hordereje van; mert a birodalom sorsa föllött dobták el a kockát.

Most már csak hagyjuk őket örvendezni, élvezni fáradalmaik nemes gyümölcését; hagyjuk őket azon boldog önbíttóságukban: hogy ők most Magyarország sorsa fölött határoztak; hogy Ausztria gyöngeségét, a nemzetek vérző sebeit meggyógyították s a megroskadó birodalmat erőssé tevők a jövő küzdelmek elviselésére. A többit bizzuk az időre, mely nálunk nélkül is elég korán ki fogja őket ábrándítani mámorukból; kik eltiport jogok és törvények fölött ültek diadalt, melyeknek öre Isten és Európa!

Azt mondják, hogy a horvát országgyűlés szavazata nagy befolyással volt e legújabb fordulat létrejövésére. Meglehet, — ám lássák horvát testvéreink, hogyan emésztik meg, amit főztek — a Reichsrathban. Mi nem irigyeljük tőlük e munka dicsőségét, de önkénytelenül esztünkbe jut a mese a beteg oroszlánról, melyet a leggyávább négy lábú is bátorságot vett magának megrugni.

És most mit tesz az országgyűlés? Az elnök feje fölött „1848“ fölirat áll, a nemzet jelgéje, melyet az képviselői hazaszeretetére s szilárd jellemére bizott. Azon törvények névében jöttek össze, melyek a nemzet nyakáról háromszázados jármot vettek le, s amelyek ép ezért kiirthatlanul szívébe vannak oltva. Az előretörésvés és a valódi szabadság megdönthetetlen elvei vezették a törvények alkotóit, s annyi kiontott vérenek, annyi kiomlott könynek kelle azt megpecsételnie, hogy a jövő zálogaul állandó gyökeret verjen. — Az örök igazság fogalma szerint:

Az nem lehet, hogy annyi szív  
Hiában onta vért,  
S keservben annyi hű kebel  
Szakadt meg a honért!

Országgyűlésünk többsége a fejedelem kívánására engedett egyszer, hogy a felelősséget magáról elhárítsa. Európa helyesléssel kísérte e lépést, s mi a célt elértük. Tovább menniök öngyilkosság s honarulás nélkül nem lehet; mert a jelenleg nem képzelhető legrosszabb esetet véve is: ha már csakugyan esnünk kellene, esnünk becsüllettel, de nem fognánk saját kezünkkel még a gyalázat hamuját is fejünkre hinteni.

A nemzeti becsület megőrzésével fog szétoszolni azon nemzetgyűlés, mely rövid, de fényes szereplésével az összes szabadelvű sajtó s a népek rokonszenvét megszilárdítá ügyünk iránt.

De ennél komolyabb kérdés áll előtérben: mi fog most velünk történni?

A magyar kormányférfiak után következnek mindjárt az 1848-ki törvényekre megeskedött főispánok lemondásai. — Kik vagy mik fognak ezek helyébe kineveztetni, s mi módon fognak ezek a közigazgatás félelmes chaoszá válása nélkül alkotmányos hatásainkkal érintkezhetni? — arra hihetőleg azok tudának kielégítő (!) feleletet adni, kik a válasz-leirat mixtum compositumát létrehozák.

Azután majd (minő alapon? ki tudná azt) új választásokat fognak elrendelni — a Reichsrathban. No ennek a túlságos sikerétől ugyan nem igen tarthatnak; elmondta már jóelőre igen szépen Jókai képviselő, hogy — majd magyarul is megtanulhatják még, mit tesz ez az olasz szó: „nessuno!“

És mi fog történni azután?  
Ne kontárkodjunk az idő szerepében, mely a feleletet készíti. A világtörténet bővelkedik példák-